

Χαρτογράφηση της πολλαπλής αποστέρησης στην Κρήτη & ο στόχος της χωρο-κοινωνικής βιωσιμότητας

Δήμητρα Σιατίτσα Πανεπιστήμιο Κρήτης

Εργαλεία εντοπισμού και παρακολούθησης θυλάκων φτώχειας και αποστέρησης

- ❖ Γεωγραφική βάση δεδομένων με δείκτες από ΑΑΔΕ, ΟΑΕΔ, ΗΔΙΚΑ, ΕΛΣΤΑΤ (90 μεταβλητές)
- ❖ Σύνθεση 13 απλών δεικτών χωρικής συγκέντρωσης της φτώχειας
- ❖ Ομαδοποίηση σε 5 Διαστάσεις αποστέρησης: Εισόδημα, Απασχόληση, Εκπαίδευση, Στέγαση, Φροντίδα, με χαρτογράφηση της συγκέντρωσης τους.
- ❖ Δείκτης Συνολικής Πολλαπλής Αποστέρησης
- ❖ Μονάδες Αναλυτικής Απεικόνισης Κρήτης (3 επίπεδα χωρικής ανάλυσης: 786 ΜΑΑΚ, 74 ΤΚ, 25 Δήμοι, ανάλογα με την διαθεσιμότητα των δεδομένων)

Λειτουργίες και χρήσεις

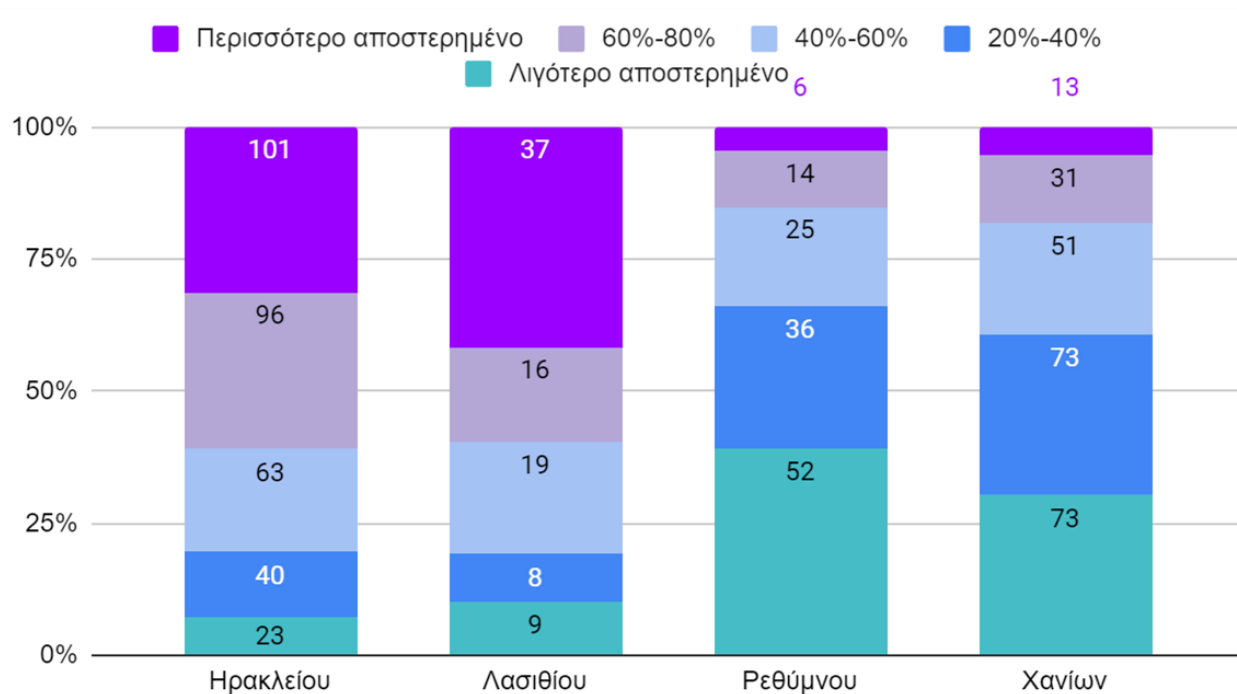
- ❖ Εντοπίζει και Ιεραρχεί τις πλέον αποστερημένες περιοχές
- ❖ Σε κάθε Περιφερειακή Ενότητα και Δήμο στην υψηλότερη δυνατή ανάλυση
- ❖ Εντοπίζει τις επιμέρους διαστάσεις της αποστέρησης τοπικά
- ❖ Αναδεικνύει τις υφιστάμενες δομές χωρικής ανισότητας (μη-συνοχής)
- ❖ Διευκολύνει το Σχεδιασμό της Βιώσιμης Ανάπτυξης, και την ανάγκη διπλής προστασίας ευπαθών «ομάδων» και «περιοχών» (people based – area based) δηλαδή περιοχών εκτεθειμένων σε πολλαπλούς κινδύνους
- ❖ Διασυνδέεται με το GIS- CRETE: είναι ανοιχτό στο κοινό
- ❖ Έχει δυνατότητα υποδοχής νέων δεδομένων και επέκτασης (προοπτική για επέκταση με Δείκτες που σχετίζονται με την Ιδιότητα Πολίτη/Δικαιώματα/Διακρίσεις, Δείκτες Υγείας και Περιβαλλοντικούς Δείκτες)

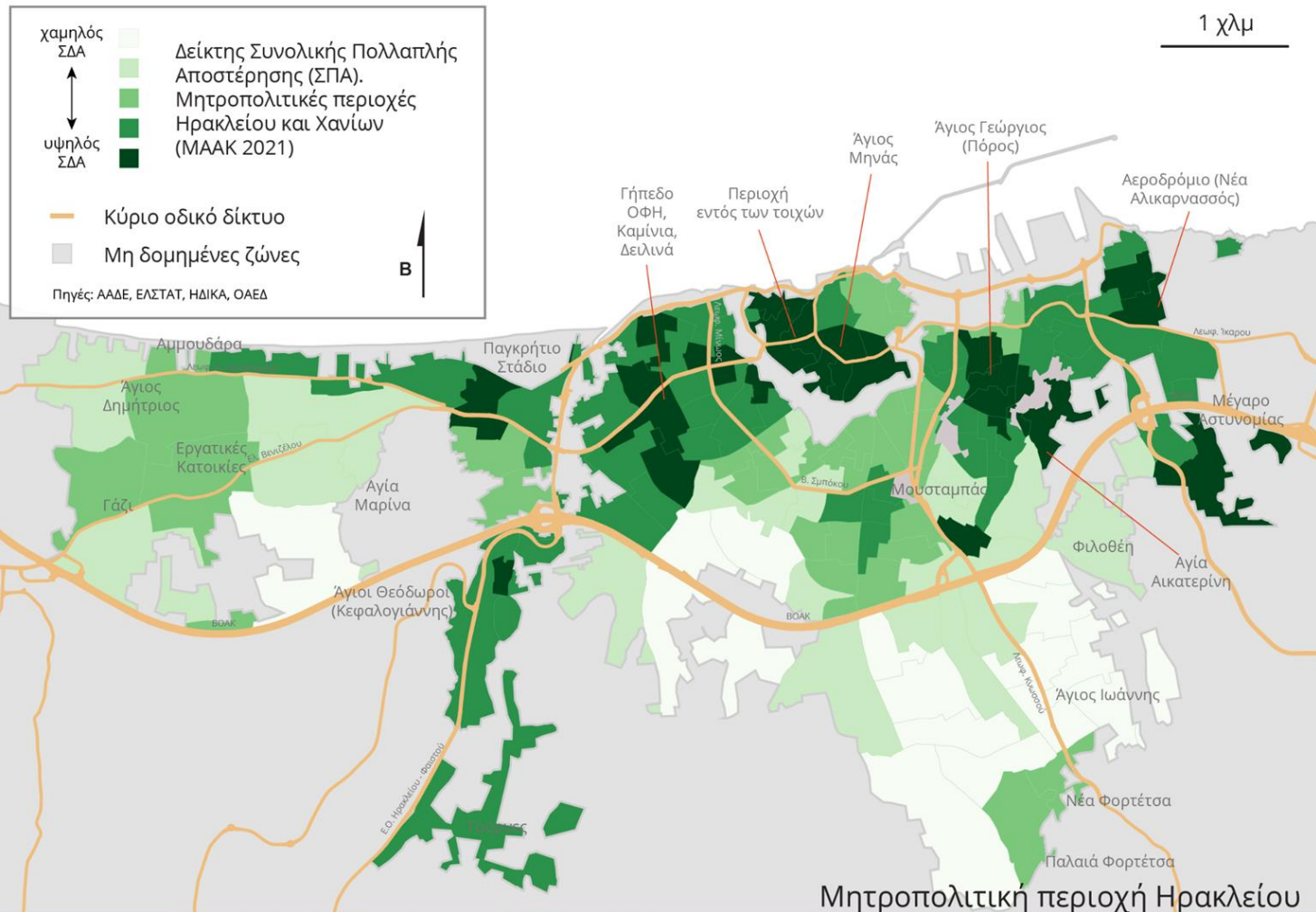
περιφερειακό παρατηρητήριο
κοινωνικής ένταξης
περιφέρειας κρήτης

Συνολικός Δείκτης Αποστέρησης (ΣΔΑ) στην Κρήτη (ΜΑΑΚ 2021)

Κατανομή κλιμακίων αποστέρησης ανά ΠΕ Περιφέρειας Κρήτης

Δείκτες ανά Διάσταση Αποστέρησης

ΕΙΣΟΔΗΜΑ

ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

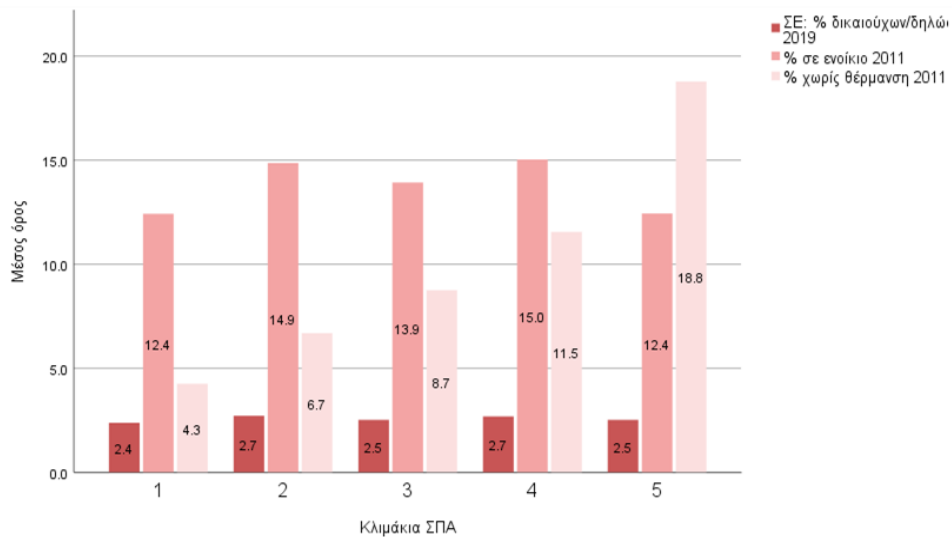
ΣΤΕΓΑΣΗ

ΦΡΟΝΤΙΔΑ

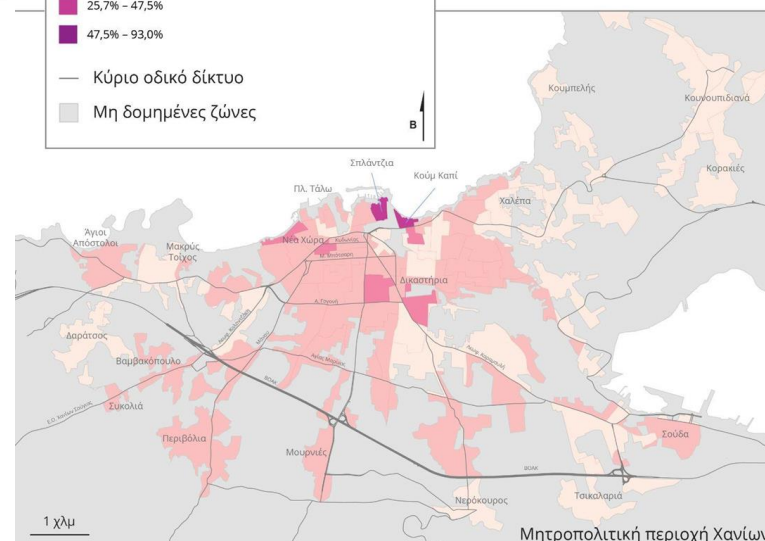
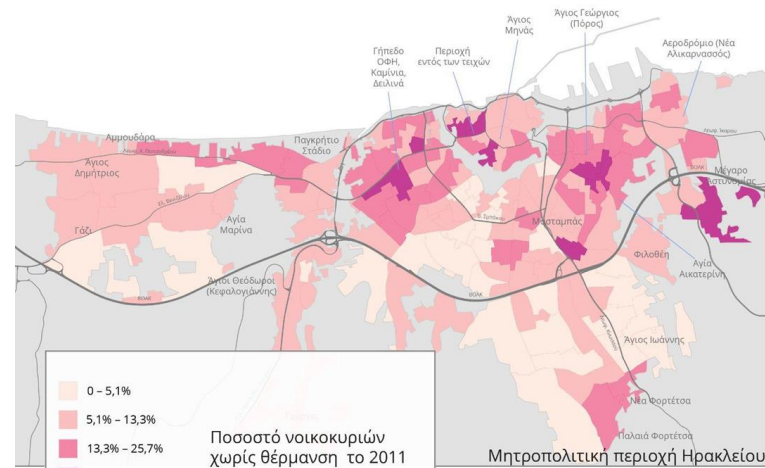
1	ΕΕΕ: % δικαιούχων/δηλώσεις 2019
2	% μακροχρόνια ανέργων 01/19
3	% μεταβολή ανέργων 05/18-05/20
4	% ανειδίκευτων 2011
5	% εκτός εκπαίδευσης >12 με πρωτοβάθμια
6	% ΕΕΑΚ 15-18 με υποχρεωτική 2011
7	% ΕΕΑΚ 19-24 με υποχρεωτική 2011
8	Επίδομα Στέγασης: % δικαιούχων/δηλώσεις 2019
9	% σε ενοίκιο 2011
10	% χωρίς θέρμανση 2011
11	% νέων 0-14 2011
12	% > 65 2011
13	% χωρίς αυτοκίνητο 2011

Στεγαστική αποστέρηση και ενεργειακή φτώχεια

% Στεγαστικού Επιδόματος (2019)
 % σε ενοίκιο (2011)
 % χωρίς θέρμανση (2011)

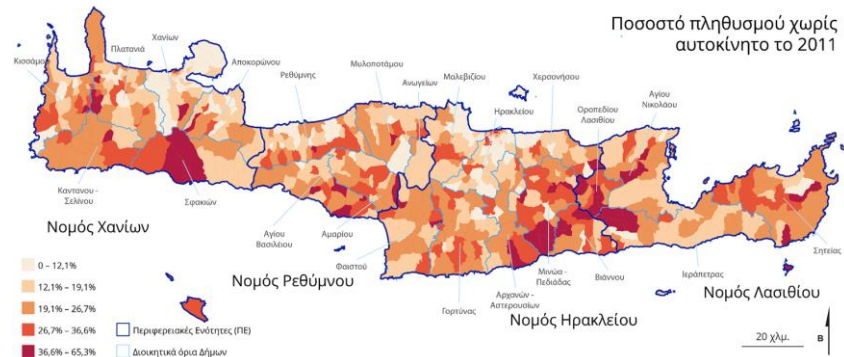
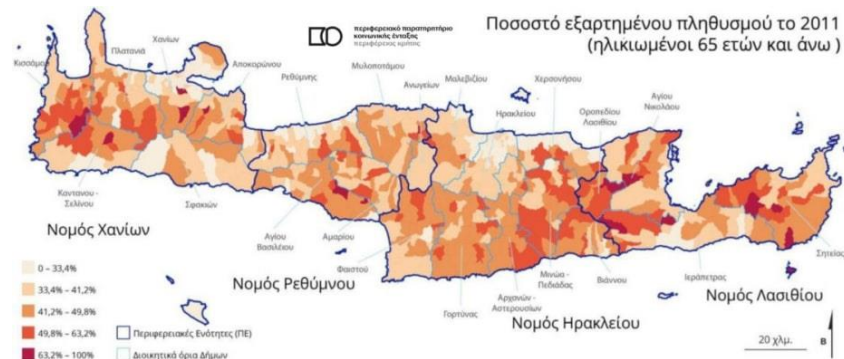
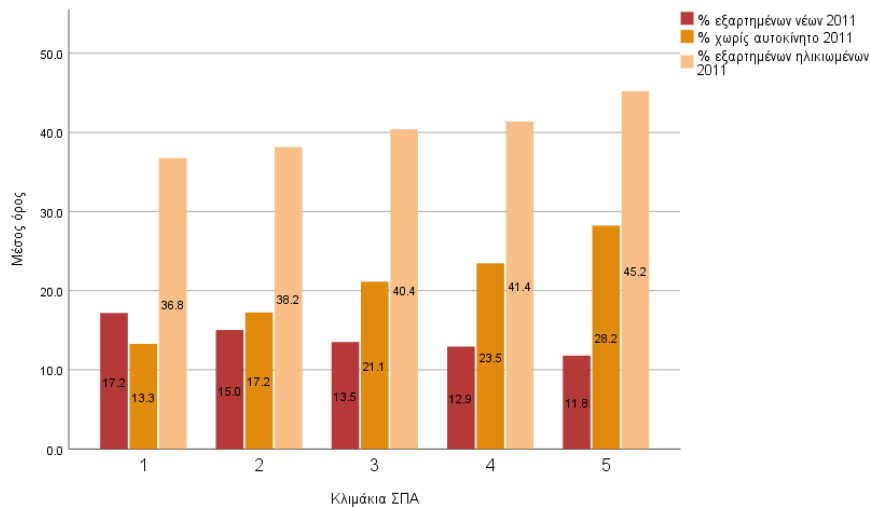
1 χλμ

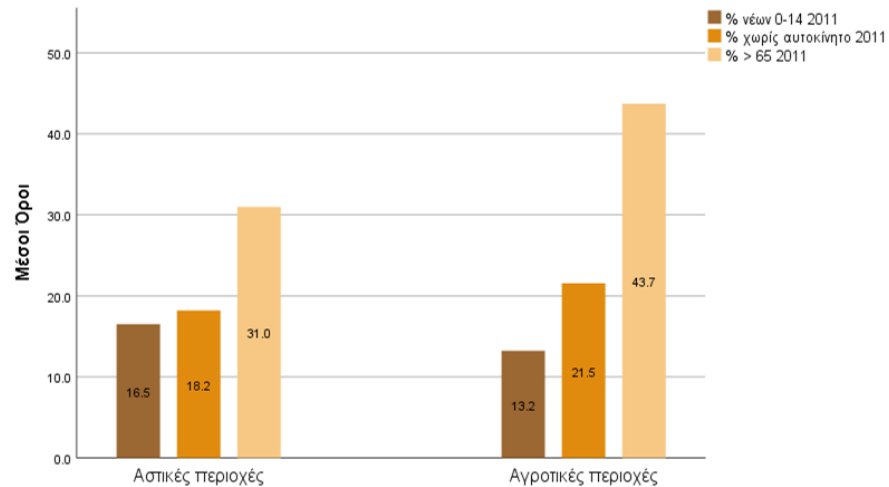
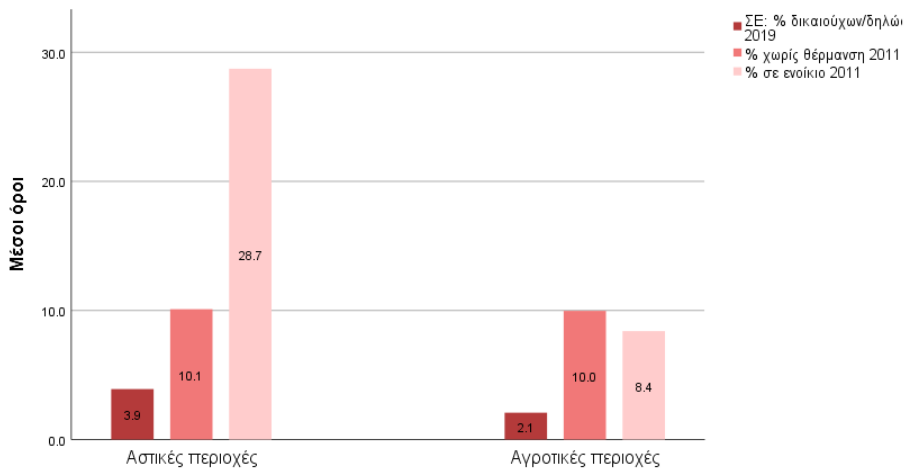
1 χλμ

Αυξημένες ανάγκες φροντίδας

% Ηλικιωμένοι 65+ (2011)
 % Νέοι κάτω των 14 (2011)
 % χωρίς αυτοκίνητο (2011)

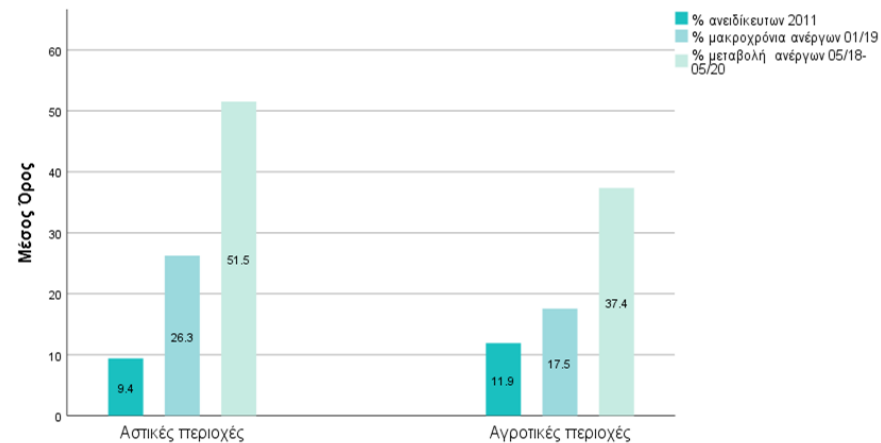
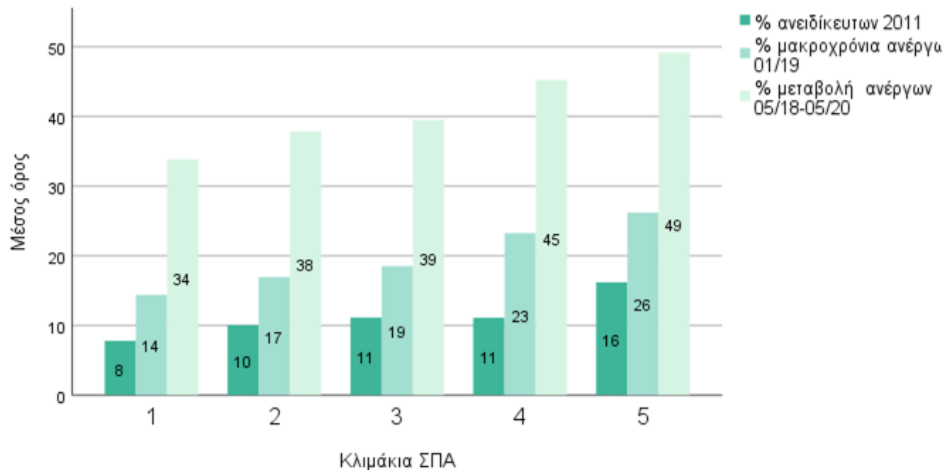

Σύγκριση αστικών και αγροτικών περιοχών

Επιπτώσεις Covid-19 στην εργασία

% Μεταβολή ανέργων (05/18-05/20)
 % Μακροχρόνια άνεργοι (ΟΑΕΔ 2019)
 % Ανειδίκευτοι (2011)

Όρια & προοπτικές επέκτασης/βελτίωσης I

- Περιορισμένη αξιοπιστία δεδομένων που εξαρτώνται από την δήλωση εισοδήματος
> Εστίαση σε αντιφάσεις ή μη αναμενόμενα αποτελέσματα (επαλήθευση, συνδυασμός μεθόδων, αξιολόγηση απόκρισης πολιτικών)
- Ανάγκη για δεδομένα σε **χαμηλή χωρική ανάλυση** και εστιασμένες (γεωγραφικά/θεματικά) μελέτες
- Ανάγκη για **καλύτερης ποιότητας δεδομένα** για τις τρεις **διαστάσεις της βιωσιμότητας** (οικονομικής, περιβαλλοντικής, κοινωνικής)
- Ανάγκη για σταθερή **διασύνδεση με δημόσιες βάσεις δεδομένων** και εναρμόνιση των διαδικασιών συλλογής στοιχείων σε όλα τα επίπεδα

Όρια & προοπτικές επέκτασης/βελτίωσης II

Πέρα από την Αποστέρηση

- **Προσέγγιση της Ευαλωτότητας** (περιβαλλοντικής/χωρικής) με δείκτες περιβαλλοντικής επιβάρυνσης, κινδύνων που σχετίζονται με την κλιματική κρίση, την τρωτότητα/ανθεκτικότητα περιοχών, την διαθεσιμότητα και επάρκεια των υποδομών, αλλά και τις επιπτώσεις (μεγάλων έργων, επενδύσεων και γενικότερα του κυρίαρχου μοντέλου ανάπτυξης)
- **Προσέγγιση της ανισότητας** όχι μόνο σε σχέση με το εισόδημα και τις υλικές διαστάσεις, αλλά και σε σχέση με τα δικαιώματα, την κοινωνική ένταξη και συμμετοχή, τις διακρίσεις
- **Θετικές πλαισιώσεις** για τον αποστιγματισμό και την ενδυνάμωση των κοινοτήτων

Χωρική εστίαση για βιώσιμες πόλεις και κοινότητες

- **Σύνδεση χωρικά εστιασμένων πολιτικών με τις εθνικές πολιτικές** κοινωνικής προστασίας και περιφερειακές πολιτικές ανάπτυξης
- **Ολοκληρωμένες προσεγγίσεις χωρικής ανάπτυξης** για την αντιμετώπιση πολλαπλών διαστάσεων αποστέρησης (απασχόληση-εισόδημα, περιβαλλοντική προστασία, προστασία από αναπτυξιακές πιέσεις)
- **Ισότιμη κατανομή υπηρεσιών και παροχών** ανάλογα με τις τοπικές ανάγκες και ιδιαιτερότητες (βελτίωση προσβασιμότητας, διαφορές μεταξύ αστικών και αγροτικών περιοχών, άρση απομόνωσης/διακρίσεων)
- Αξιοποίηση της **τοπικής ποικιλομορφίας** (φυσικής, πολιτισμικής και κοινωνικής)
- **Ενίσχυση της συμμετοχής** των Δήμων και Κοινοτήτων - Ενίσχυση του **κοινωνικού κεφαλαίου** - **Ενδυνάμωση των κοινοτήτων** και ανάδειξη των τοπικών δυνατοτήτων και τοπικά διαθέσιμων πόρων

11 SUSTAINABLE CITIES AND COMMUNITIES

**Συμπεριληπτικές
Ασφαλείς
Ανθεκτικές
Βιώσιμες**

Χωρο-κοινωνική βιωσιμότητα & δικαιοσύνη

- Σύνδεση αναπτυξιακών στόχων με στόχους **χωρο-κοινωνικής βιωσιμότητας** για την ισότιμη βελτίωση των συνθηκών διαβίωσης και τον περιορισμό των ανισοτήτων
- Η **κοινωνική διάσταση της βιωσιμότητας** αφορά πέρα από ζητήματα
 - συμμετοχής, συμπεριληπτικότητας και διαφορετικότητας
 - την άρση δομικών και ιστορικά διαμορφωμένων παραγόντων που αναπαράγουν ανισότητες (αναδιανομής του πλούτου & διάχυσης της εξουσίας)
- Κρίσιμη συγκυρία, ανάγκη για (επαν)-αξιολόγησης του ρόλου των δημόσιων πολιτικών (ιδιαίτερα στο τοπικό επίπεδο) για την επίτευξη του στόχου της **πράσινης μετάβασης με κοινωνική δικαιοσύνη**

Ευχαριστούμε για την προσοχή σας!

Η ομάδα 3ου ερευνητικού άξονα: Βασίλης Αράπογλου (Ε.Υ.), Θωμάς Μαλούτας, Σταύρος Σπυρέλλης, Δήμητρα Σιατίτσα